
Miratohet
Kryetari i Komisionit të Mbrojtjes nga Rrezatimet
Minister i Shendetesise
Petrit VASILI

Sekretari
Rustem PACI

UDHËZIM

NR. 134 DATË 12.04.2011

PËR IMPORT EKSPORTIN DHE TRANZITIN E BURIMEVE
RADIOAKTIVE TË KATEGORIVE
1 DHE 2 NE REPUBLIKEN E SHQIPERISE

Nr. 1438/2 prot datë 12.04.2011

UDHËZIM

Për import-eksportin dhe tranzitin e burimeve radioaktive të kategorive 1 dhe 2 ne Republikën e Shqipërisë

Në mbështetje të nenit 102 pika 4 e Kushtetutës, të Nenit 9 pika 2 e Ligjit Nr. 8025, datë 9.11.1995, “Për mbrojtjen nga rrezatimet jonizuese”, i ndryshuar, si dhe Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr 158 datë 13 Shkurt 2008 “Për import-eksportin e burimeve të rrezatimit jonizues në Republikën e Shqipërisë, Ministri i Shëndetësisë në cilësinë e Kryetarit të Komisionit të Mbrojtjes nga Rrezatimi,

U D H Ë Z O N :

Neni 1 Objekti

Udhëzuesi rregullon import-eksportin e materialeve radioaktive prej territorit doganor të Shqipërisë dhe tranzitin nëpër territorin doganor të saj. Tranziti i materialeve radioaktive nëpër territorin e Shqipërisë rregullohet nga ky Udhëzues ose me marrëveshje ndërkombëtare.

Burimet radioaktive që do t'i nënshtrohen procedurave të import-eksportit janë burimet radioaktive sic e përcaktojnë rregulloret dhe ligji, si dhe materialet , pajisjet , sistemet ku ato inkorporohen .

Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimet (KMR) përcaktohet si Autoritet Kombëtar në kontrollin e Import-Eksporteve dhe Tranzitit në Republikën e Shqipërisë .

Neni 2 Përkufizime

a-“Eksport” do të thotë transferim fizik , i cili fillon nga një vend eksportues , në vendin importues ose tek një pritesë në vendin importues ,te një ose më shumë burimeve radioaktive .

b-“Import” do të thotë transferim fizik në vendin importues, ose tek një pritesë në vendin importues ,i cili ka filluar nga një vend eksportues , të një ose më shumë burimeve radioaktive

c-“Pritës “ do të thotë një person fizik ose juridik në vendin importues që merr një ose më shumë burime radioaktive të eksportuar nga një vend ose nga një qendër eksportuese në vendin eksportues.

d-“Qendër eksportuese” do të thotë një person juridik ose fizik në vendin eksportues ,nga i cili një ose më shumë burime radioaktive janë eksportuar në një vend importues ose tek një pritesë në vendin importues.

e-“Vend eksportues” do të thotë vendin e origjinës së eksportit të një ose më shumë burimeve radioaktive në një vend importues ,ose në një pritesë në vendin importues.

f-“Vend importues” do të thotë vendi i destinacionit final për transferimin fizik të një ose më shumë burimeve radioaktive nga një vend eksportues ,ose një qendër eksporti.

g- KMR është Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimet .

APLIKIMI I KETIJ UDHEZUESI

KMR zbatimin e këtij Udhëzuesi e sheh si një element shtesë në përputhje me aktivitetet për mospërhapjen, sigurinë dhe sigurimin e burimeve radioaktive ,si dhe dhe parandalimin e akteve keqbërëse duke përdorur burime radioaktive.

APROVIMI I EKSPORTIT

KATEGORIA 1 E BURIMEVE RADIOAKTIVE (te ndryshme nga percaktimet e vecanta)

Neni 3

Aprovimi i KMR

KMR vendos aprovimin e eksportit ,sic parashikohet më poshtë, për eksportin e burimeve të Kategorise 1, te ndryshme nga rasti i percaktimeve te vecanta. Përpara aprovimit të eksportit të këtyre burimeve ,KMR duhet te marrë aprovimin nga vendi importues. Aprovimi jepet nëpërmjet pikës se kontaktit. KMR, ose subjekti eksportues , duhet te njoftoje paraprakisht për eksportin.

Neni 4

Kerkesa per aprovim eksporti

1. KMR përgatit kërkesën për aprovim për eksportimin e nje burimi radioaktiv të Kategorisë 1 dhe njofton me shkrim vendin importues per :

- a. Emrin e Pritësit
- b. Vendodhjen e pritësit, adresën legale, ose vendin kryesor të biznesit
- c. Radionuklidet dhe aktivitetin
- d. Një numër identifikues unik për kërkesën
- e. Afatin e përafert për vendosjen në lidhje me kërkesën

2 .KMR sigurohet që pritësi është i licencuar nga vendi importues për të marrë dhe përdorur burimin në përputhje me ligjet dhe rregulloret e tij. Kjo duhet te bazohet në një konfirmim nga vendi importues që pritësi është i licencuar për të marrë dhe përdorur një burim, ose burimet që do të eksportohen, si dhe nje kopje të licensës së pritësit.

3. KMR duhet të vleresoje informacionin e mëposhtëm

- a. Emrin e Pritësit
- b. Vendodhjen e pritësit dhe adresen ligjore ose vendin qendror te biznesit.
- c. Te gjithë radionuklidet dhe aktivitetin
- d. Përdorimin ,nqs është i përshtatshëm
- e. Skadimin e afatit të licensës

4. Të sigurohet që vendi importues ka kapacitetet administrative dhe teknike te përshtatshme , burimet dhe strukturën regullatore për të menaxhuar burimet. Vlerësimi nga ana e KMR-se te bazohet në faktin që vendi importues ka vendosur kornizen regullatore që përfshin Kategorinë 1 te burimeve radioaktive e cila ka në funksion elementet e mëposhtëm:

- a. Legjislacionin e mbrojtjes nga rrezatimet dhe rregulloret përkatëse.
- b. Përcaktimin e trupës rregullatore.
- c. Krijimin e një regjistri kombëtar ,ose inventarin e burimeve radioaktive
- d. Krijimin e sistemit të njoftimit, licensimit dhe kontrollit të materialeve radioaktive.

5. Përvec kërkesave të mësipërme, KMR mund të marre në konsiderate për vleresim edhe informacionin e mëposhtëm :

- a. Përgjigjen nga vendi importues për pyetësin e vetë-vlerësimit(ANEA) .
- b. Nëse vendi importues ka shprehur për Drejtorin e Përgjithshëm të ANEA_s që po punohet në zbatim të Kodit të Drejtimit dhe Udhëzuesit përkatës të ANEA.
- c. Nëse vendi importues që ka marrë pjesë në Projekt Modelin e ANEA_s per Ngritjen e Infrasktruktues së Mbrojtjes nga Rrezatimet dhe ka plotësuar pikën e parë të këtij projekti

6. KMR per vleresimin ne lidhje me aprovimin e eksportit te mare ne konsiderate informacionin :

- a)Nese pritesi ka qene i perfshire ne prokurime ilegale ose klandestine te materialeve radioaktive.
- b)Nese nje aprovim importi ,ose eksporti per burime radioaktive, ka qene i ndaluar per pritesin ne vendin importues ,ose nese pritesi ose vendi importues ka ndryshuar qellimisht elemente te Udhëzuesit te ndonje importi ose eksporti te materialeve radioaktive, te cilat kane qene te aprovuara paraprakisht.
- c)Riskun e diversionit ose akteve keqberese qe perfshijne materiale radioaktive.

Neni 5

Njoftimi perpara dergimit

1. Pas marrjes ne konsiderate te informacioneve te mesiperme dhe shqyrtimit te tyre , KMR vendos te aprovoje eksportin, si dhe te marre hapat e pershtatshem per te siguruar qe:

- a. Eksporti i burimit eshte bere ne perputhje me stadartet nderkombetare egzistuese qe lidhen me transportin e sigurte te materialeve radioaktive,dhe
- b. Vendi importues eshte njoftuar me shkrim perpara cdo dergese me informacionin e meposhtem:
 - i. Data e perafert e eksportit
 - ii. Qendra eksportuese.
 - iii. Pritesin
 - iv. Radionuklidet dhe radioaktivitetin.
 - v. Aktivitetin e grupimit dhe
 - vi. Numrin e burimeve radioaktive dhe numrin unik te identifikimit

2. Ky njoftim mund te jepet nga KMR ose qendra eksportuese. Nëse njoftimi jepet nga qendra eksportuese , nje kopje duhet ti dergohet KMR-se te pakten 7 dite me perpara dergimit te burimeve. Ky njoftim duhet te shoqerohet nga nje kopje e aprovimit te dhene.

APROVIMI I EKSPORTIT

KATEGORIA 2 E BURIMEVE RADIOAKTIVE(KMR) (Te ndryshme nga percaktimet e vecanta)

Neni 6

Procedura e aprovimit të eksporteve

1. KMR nepermjet ketij Udhezuesi vendos procedura te aprovimit te eksporteve per burimet e Kategorise 2 te ndryshme nga rastet e percaktimeve te vecanta. Si vend eksportues KMR, ose qendra eksportuese duhet ti jape informacion vendit importues.
2. Per te vendosur aprovimin e eksportit, KMR duhet te sigurohet qe pritesi te jete i licensuar nga vendi importues per te marre dhe perdorur burimin ne perputhje me ligjet dhe rregulloret e tij. Ky aprovim nga KMR te bazohet ne konfirmimin nga vendi importues qe pritesi eshte i licensuar per te marre dhe perdorur burimin, ose burimet qe do ekportohen, ose te paraqese nje kopje te licenses
3. KMR rishikon informacionin e meposhtem:
 - a. Emrin e Pritesit
 - b. Vendodhjen dhe adresen ose vendin kryesor te biznesit.
 - c. Radionuklidet dhe radioaktivitetin
 - d. Perdorimin ,nqs eshte e pershtatshme
 - e. Daten e skadimit te licences.
4. KMR sigurohet qe vendi importues ka kapacitetet administrative dhe teknike te pershtatshme per burimet dhe strukturen regullatore per te menaxhuar burimet. Vleresimi nga ana e KMR-se bazohet ne faktin qe vendi importues ka vendosur kornizen regullatore qe perfshin Kategorine 1 dhe 2 te burimeve radiaktive, e cila ka ne funksion elementet e meposhtem:
 - a. Legjislacionin e mbrojtjes nga rrezatimet dhe rregulloret perkatese
 - b. Percaktimin e trupes regullatore
 - c. Krijimin e nje regjistri kombetar ose inventarin e burimeve radioaktive
 - d. Krijimin e sistemit te njoftimit, licensimit dhe kontrollit te materialeve radioaktive.
5. Përvec kërkesave të mesiperme, KMR mund te marre ne konsiderate per vleresim dhe informacionin e meposhtem :
 - a. Pergjigjen nga vendi importues per pyetesorin e vete-vleresimit(ANEA) .
 - b. Nese vendi importues ka shprehur per Drejtorin e Pergjithshem te ANEA qe po punohet ne zbatim te Kodit te Drejtimit dhe Udhezuesit perkates te ANEA.
 - c. Nese vendi importues qe ka marre pjese ne Projekt Modelin e ANEA's per Ngritjen e Infrastruktures se Mbrojtjes nga Rrezatimet dhe ka plotesuar piken e pare te ketij projekti
6. Per vleresimin ne lidhje me aprovimin e eksportit, KMR merr në konsiderate edhe këto informacione:
 - a. Nese pritesi ka qene i perfshire ne prokurime ilegale ose klandestine te materialeve radioaktive.
 - b. Nese nje licencim importi, ose eksporti per burime radioaktive ,ka qene i ndaluar per pritesin ne vendin importues ,ose nese pritesi ,ose vendi importues

ka ndryshuar qellimisht elemente të Udhezuesit të ndonjë importi, ose eksporti, të materialeve radioaktive të cilat kanë qene të licensuara paraprakisht.

- c. Riskun e diversionit ose akteve keqberese që përfshijnë materiale radioaktive.

Neni 7

Njoftimi përpara dergimit

1. Nëse pas marrjes në konsideratë të informacioneve të mesipërme dhe marrjes së aprovimit, KMR vendos të aprovojë eksportin, si dhe të marrë hapat e përshtatshëm për të siguruar që:

- a. Eksporti i burimit është bërë në përputhje me standartet ndërkombëtare egzistuese që lidhen me transportin e sigurtë të materialeve radioaktive, dhe
- b. Vendi importues është njoftuar me shkrim përpara çdo dërgese me informacionin e mëposhtem:
 - i. Data e përafërt e eksportit
 - ii. Qendra eksportuese.
 - iii. Pritesin
 - iv. Radionuklidet dhe radioaktivitetin.
 - v. Aktivitetin e grupimit dhe
 - vi. Numrin e burimeve radioaktive dhe numrin unik të identifikimit

2. Ky njoftim mund të jepet nga KMR ose qendra eksportuese. Nëq njoftimi jepet nga qendra eksportuese një kopje duhet të dërgohet KMR të paktën 7 ditë përpara dërgimit të burimeve.. Ky njoftim duhet të shoqërohet nga një kopje e aprovimit të dhënë.

APROVIMI I IMPORTIT (KMR)

Neni 8

Procedura e aprovimit të importit

1. KMR, si importues, vendos procedurë për aprovimin e importeve të burimeve radioaktive të kategorisë 1 dhe 2. Për aprovimin e importit të tyre, KMR duhet të :

- a. Sigurojë që pritesi është i licensuar për të marrë dhe përdorur burimin në përputhje me ligjin dhe rregulloret e Republikës së Shqipërisë
- b. Sigurojë që Subjekti ka kapacitete të përshtatshme teknike dhe administrative për menaxhimin e burimit/burimeve. Kjo bazohet në faktin që KMR ka të përcaktuar kornizën rregullatore e cila mbulon burimet e gjithë kategorive ,si dhe mban inventarin e burimeve radioaktive në rang kombëtar.

2. Shqipëria ka plotësuar piken e parë të Model Projektit me ANEA.

2.Për të aprovuar Importin, KMR merr në konsideratë informacionin nëse:

- a. Pritesi ka qene i përfshirë në prokurime ilegale ose klandestine të materialeve radioaktive.
- b. Nëse një aprovim importi, ose eksporti, për burime radioaktive ka qene i ndaluar për pritesin në Shqipëri ,ose nëse pritesi ka ndryshuar qëllimisht

elemente të Udhezuesit të ndonjë importi ,ose eksporti të materialeve radioaktive, të cilat kanë qene të licensuara paraprakisht.

- c. Riskun e diversionit ose akteve keqberese që përfshijnë materiale radioaktive.

3. Kur KMR vendos të aprovojë importin, duhet të marrë hapat e nevojshëm për të siguruar që :

- a. Një kopje e Licences së pritesit ,ose konfirmimit të KMR-se që pritesi është i autorizuar për të marrë dhe përdorur burimin ose burimet që do të eksportohen , i është dhënë vendit eksportues ose qendres eksportuese.
- b. Një kopje e aprovimit të importit i është dhënë vendit eksportues në rastin kur kërkohej nga vendi eksportues dhe
- c. Importi i materialeve radioaktive është realizuar në përputhje me standartet ndërkombëtare ekzistuese në lidhje me transportin e sigurtë të materialeve radioaktive .

PERCATIMET E VECANTA

Neni 9

Kushtet e vecanta

1. Nëq ky Udhezues nuk mund të zbatohet në lidhje me një import ,ose eksport,KMR mund të marrë në konsideratë nëse import-eksporti mund të aprovohet në kushte të vecanta . Në keto kushte,KMR merr në konsideratë dhe të mirat që vijnë nga një import/ eksport i tillë. Nëq KMR vendos që të tilla “kushte të vecanta” ekzistojnë, KMR mund të marrë aprovimet përkatëse.

2. Si kushte të vecanta konsiderohen:

- a. Rastet e konsiderueshme të shëndetit ,ose nevojat mjekësore ,të njohura nga vendi importues dhe vendi eksportues.Në të tilla raste vendi importues dhe KMR duhet të bëjë marrëveshje përpara licensimit të eksportit për sigurinë dhe sigurimin e burimeve radioaktive gjatë gjithë kohës së përdorimit .
- b. Rastet kur kemi të bëjmë me një rrezik radiologjik ose kërcënim të sigurtë të një ose më shumë burimeve ose ,
- c. Rastet në të cilat qendra eksportuese ose KMR mban nën kontroll burimin/burimet radioaktive gjatë periudhës që burimi/ burimet janë jashtë vendit dhe qendra eksportuese, ose KMR zhvendos burimin/burimet në fund të kesaj periudhe .

Neni 10

Kërkese për aprovim

1. Kërkesa e KMR-se për aprovim të eksportit të burimeve në kushte të vecanta për vendin importues duhet të përmbajë:

- a. Emrin e Pritesit
- b. Vendodhjen dhe adresën ,ose vendin kryesor të biznesit.
- c. Radionuklidet dhe aktivitetin
- d. Numër identifikues unik për kërkesën
- e. Afatin kohor për të vendosur për përgjigjen.

Neni 11

Tranzitin dhe tranzitin detar

Shqiperia merr ne konsiderate transportin e burimeve radioaktive nepermjet territorit te ndonje vendi tjetër te ndryshëm nga vendi importues ,ose vendi eksportues, megjithese nje transport i tille nuk eshte subjekt i parashikimeve per licensimin e eksportit, ose importit te ketij Udhezuesi .

Neni 12

Informacione ndihmëse

1. Për të lehtësuar kohën e rishikimit të kërkeses për eksport ,KMR ka plotësuar dhe dërguar në ANEA pergjigjen e tij per Pyetësin e Vetëvlerësimit dhe ka dhënë pëlqimin për shpërndarje vendeve te tjera.

2. Pika e kontaktit për Republikën e Shqipërisë si dhe për shkëmbimin e informacionit për import -eksportet do te jete Zyra për Mbrojtjen Nga Rrezatimet me adresë:

Rr. “A Moisiu” No 80 Tirana ALBANIA
Personi i Kontaktit Rustem PACI
Tel +355 42 37 00 57
Fax: + 355 42 37 00 58
Email rpaci@moh.gov.al